

—
Верховний
Суд

Аналіз здійснення правосуддя
Касаційним кримінальним судом
у складі Верховного Суду
у першому півріччі 2020 року

З М І С Т

1. Загальні показники руху процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ)
2. Загальні показники руху процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ) у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду
3. Структура розглянутих процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ)
4. Передача кримінальних проваджень на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду
5. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах)
6. Підстави скасування судових рішень у касаційному порядку
7. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах) за розділами Особливої частини Кримінального кодексу України

АНАЛІЗ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2020 РОКУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РУХУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ (СПРАВ)

Упродовж першого півріччя 2020 року згідно з даними статистичних звітів Державної судової адміністрації України¹, Вищого антикорупційного суду² та Верховного Суду³ на розгляд до загальних місцевих і апеляційних судів, Вищого антикорупційного суду та Верховного Суду усього надійшло 1 млн 31 тис. [1 млн 218 тис.]⁴ справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що порівняно з першим півріччям 2019 року на 15,3 % менше; із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 611 тис. [814 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 420 тис. [403 тис.].

У тому числі до Верховного Суду усього надійшло 4 777 [4 409] процесуальних звернень кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 8,3 % більше, із них до Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду – 4 724 [4 369], що на 8,1 % більше; до Великої Палати Верховного Суду – 53 [40] процесуальних звернень кримінального судочинства.

До місцевих загальних судів на розгляд надійшло усього 885 тис. [1 млн 81 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 18,1 % менше. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 476 тис. [688 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 409 тис. [393 тис.].

Показник середньої кількості надходження справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення у розрахунку на одного працюючого суддю місцевого загального суду у першому півріччі 2020 року становив 314 [410].

До апеляційних загальних судів на розгляд надійшло усього 135 тис. [132 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 2,2 % більше, ніж у першому півріччі 2019 року. Із них справ і матеріалів:

¹ Статистичні звіти за формами № 1 мзс «Звіт місцевих загальних судів про розгляд судових справ», № 2 азс «Звіт апеляційних судів про розгляд судових справ».

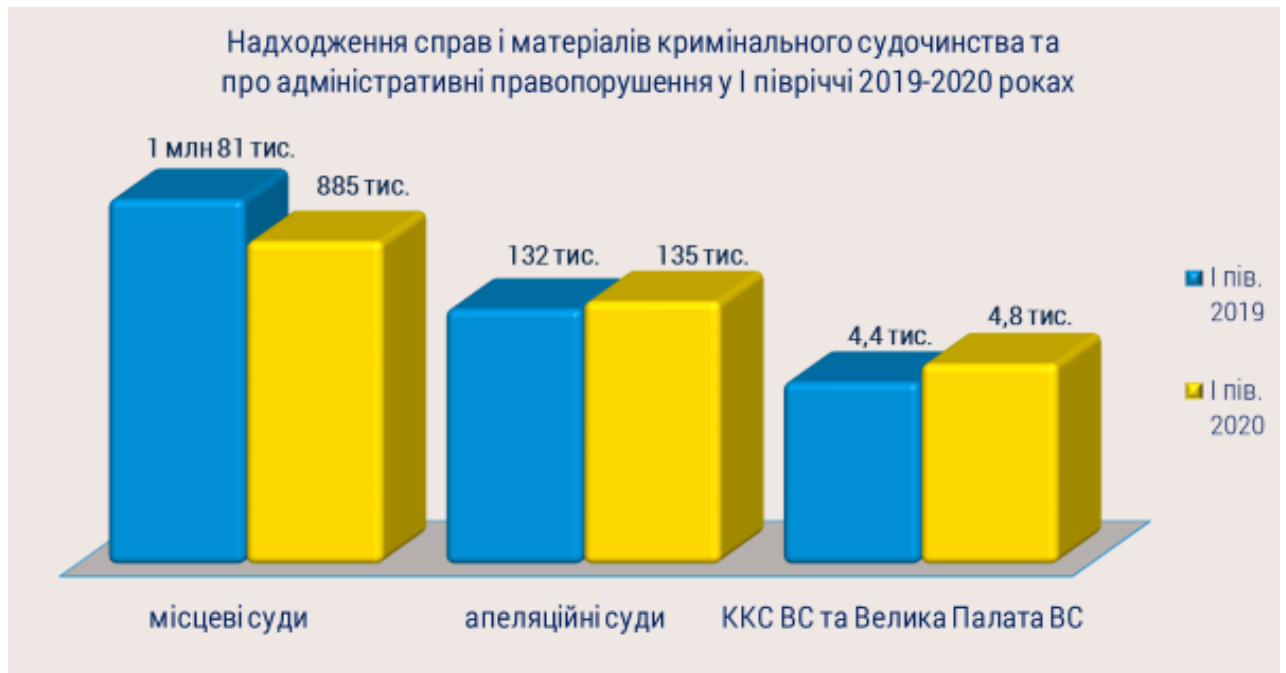
² Статистичні звіти за формами № 1-к ВАКС «Звіт Вищого антикорупційного суду про розгляд матеріалів кримінального провадження», № 1-о ВАКС «Звіт Вищого антикорупційного суду про оперативність розгляду судових справ».

³ Статистичні звіти за формами № 2-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Великою Палатою Верховного Суду» та № 5-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду».

⁴ Тут і далі у квадратних дужках наведено відповідні дані за перше півріччя 2019 року.

- кримінального судочинства – 125 тис. [122 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 11 тис. [11 тис.].

Показник середньої кількості надходження справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення у розрахунку на одного працюючого суддю апеляційного загального суду у першому півріччі 2020 року становив 218 [222].

До Вищого антикорупційного суду на розгляд надійшло усього 5 529 справ і матеріалів, із них:

- кримінальні провадження (справи) – 54;
- клопотання, скарги, заяви під час досудового розслідування (слідчі судді) – 5 474;
- справи про перегляд судового рішення за нововиявленими – 1.

Протягом першого півріччя 2020 року місцеві загальні суди по першій інстанції усього розглянули 818 тис. [1 млн 13 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 19,2 % менше. У тому числі справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 444 тис. [649 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 374 тис. [364 тис.].

Апеляційні загальні суди за апеляціями та апеляційними скаргами розглянули усього 132 тис. [131 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 0,8 % більше. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 122 тис. [120 тис.];

– про адміністративні правопорушення – 9 тис. [10 тис.].

Вищий антикорупційний суд усього розглянув 5 554 справ і матеріалів, із них:

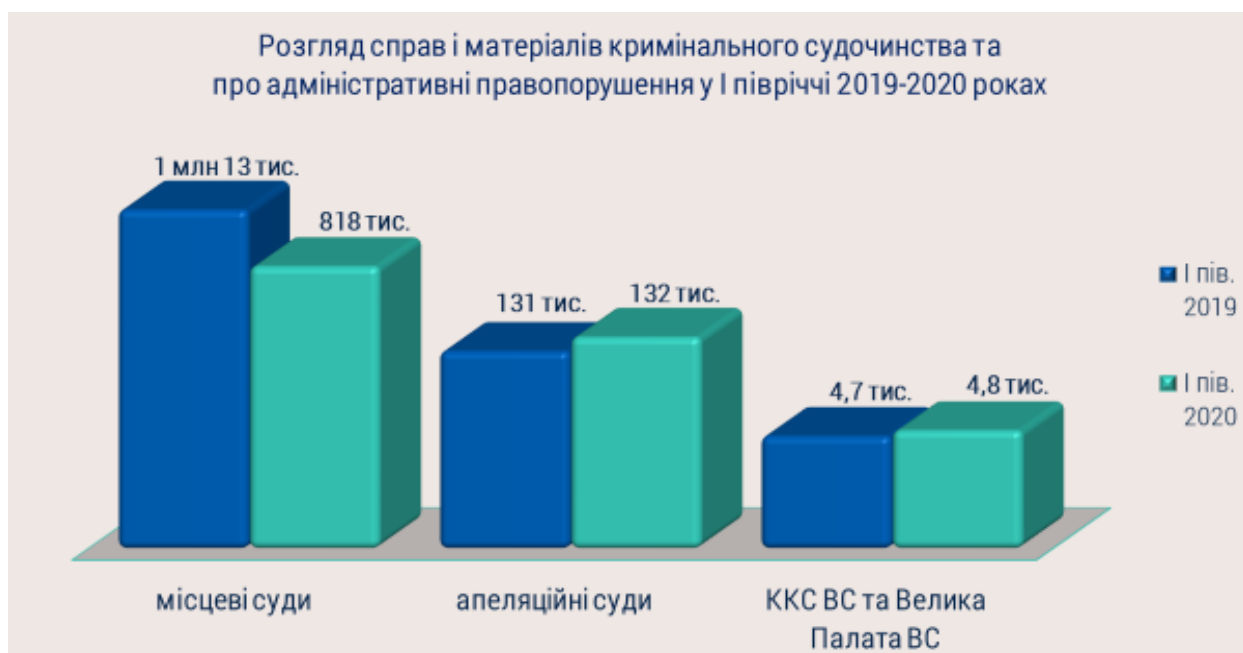
– кримінальні провадження (справи) – 29;

– клопотання, скарги, заяви під час досудового розслідування (слідчі судді)

– 5 524;

– справи про перегляд судового рішення за нововиявленими – 1.

Верховний Суд усього розглянув 4 777 [4 692] процесуальних звернень кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 1,8 % більше. У тому числі **Касаційний кримінальний суд** у складі Верховного Суду розглянув – 4 730 [4 654], **Велика Палата Верховного Суду** – 47 [38].

Протягом першого півріччя 2020 року зменшилася на 20,5 % кількість осіб, стосовно яких в апеляційному порядку скасовано і змінено вироки місцевих загальних судів, – 2,9 тис. [3,7 тис.]; їх частка також зменшилась і становила 7,9 % [9,7 %] від кількості осіб, щодо яких ухвалено вироки місцевими загальними судами.

У касаційному порядку скасовано і змінено судові рішення у кримінальних провадженнях (справах) стосовно 651 [985] особи (менше на 33,9 %). Із них скасовано і змінено у касаційному порядку саме вироки місцевих та апеляційних загальних судів стосовно 266 осіб; у тому числі скасовано вироки стосовно 182 осіб, змінено – щодо 84 [215] осіб.

На 10,3 % зменшилася кількість осіб, щодо яких в апеляційному порядку скасовано та змінено постанови, винесені місцевими загальними судами у справах про адміністративні правопорушення, – 2,9 тис. [3,3 тис.].

У режимі відеоконференції судове провадження у загальних місцевих та апеляційних судах здійснювалось у 12 тис. [9,5 тис.] кримінальних провадженнях (справах). Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду у режимі відеоконференції розглянуто **627** кримінальних проваджень.

Відповідно до ст. 31 Кримінального процесуального кодексу України **судом присяжних** розглянуто 25 [21] кримінальних проваджень.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РУХУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ (СПРАВ) У КАСАЦІЙНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДІ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ

До Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (далі – ККС ВС) протягом першого півріччя 2020 року на розгляд **надійшло 4 724** [4 369] процесуальних звернень (касаційних скарг, подань, клопотань, заяв) та кримінальних проваджень (справ), що на **8,1 %** більше порівняно з першим півріччям 2019 року.

Із загальної кількості процесуальних звернень, що надійшли на розгляд до ККС ВС, касаційні скарги на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції та заяви про перегляд судових рішень у кримінальних провадженнях становили майже **74,8 %** [85,1 %], або **3 533** [3 719].

На **92,1 %** збільшилася кількість подань, клопотань про направлення кримінального провадження (справи) з одного суду до іншого – **1 049** [546]; їх частка у структурі процесуальних звернень, що надійшли до ККС ВС, становила **22,2 %** [12,5 %].

Кількість заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у структурі надходження залишилася на рівні першого півріччя 2019 року і становила **55** [54].

На **74 %** більше надійшло на розгляд до ККС ВС процесуальних звернень у справах про адміністративні правопорушення – **87** [50], із них подань про визначення підсудності у таких справах – **2** [6].

Показник **середньої кількості надходження процесуальних звернень і кримінальних проваджень** у розрахунку на одного суддю ККС ВС⁵ у першому півріччі 2020 року становив **131** [156].

Із урахуванням нерозглянутих за попередній рік касаційних скарг, подань, клопотань, заяв і кримінальних проваджень (справ), у ККС ВС протягом першого

⁵ Показник навантаження (тут і далі) розраховано із урахуванням середньої кількості суддів ККС ВС, які здійснювали правосуддя упродовж звітного періоду. Так, середня кількість суддів ККС ВС, які здійснювали правосуддя протягом першого півріччя 2020 року, становила **36** суддів (у першому півріччі 2019 року – **28** суддів).

півріччя 2020 року усього **перебувало** на розгляді **9 582** [10 932] процесуальних звернень та кримінальних проваджень, що на **12,3 %** менше порівняно з аналогічним періодом 2019 року.

Касаційні скарги на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції та заяви про перегляд судових рішень у кримінальних провадженнях становили **87,4 %** [93,9 %] серед загальної кількості процесуальних звернень, що перебували на розгляді ККС ВС, або **8 377** [10 266], що на **18,4 %** менше.

Показник **середньої кількості процесуальних звернень і кримінальних проваджень, що перебували на розгляді**, у розрахунку на одного суддю ККС ВС у першому півріччі 2020 року становив **266** [390]; із них касаційних скарг, заяв про перегляд судових рішень у кримінальних провадженнях – **232** [367].

3. СТРУКТУРА РОЗГЛЯНУТИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

У першому півріччі 2020 року суддями ККС ВС **розглянуто** усього **4 730** [4 654] процесуальних звернень і кримінальних проваджень (без урахування касаційних скарг, провадження в яких відкрито), що більше майже на **2 %** порівняно з першим півріччям попереднього року, або **49,4 %** [42,6 %] від кількості тих, що перебували на розгляді упродовж року.

Структура розглянутих ККС ВС процесуальних звернень і кримінальних проваджень:

- *касаційні скарги, кримінальні провадження* – **75,5 %** [86,2 %] від загальної кількості розглянутих, або **3 571** [4 012], що на **11 %** менше;
- *подання, клопотання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів, а також про направлення кримінального провадження з одного суду апеляційної інстанції до іншого* – **21,9 %** [11,6 %], або **1 036** [541], що на **91,5 %** більше;
- *процесуальні звернення у справах про адміністративні правопорушення* – **1,8 %** [1,1 %], або **84** [52], що на **61,5 %** більше;
- *заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами* – **0,8 %** [1,1 %], або **39** [49].

Із загальної кількості розглянутих у першому півріччі 2020 року процесуальних звернень кожне п'яте процесуальне звернення **повернуто** або **визнано таким, що не підлягає розгляду** (відповідно до частини четвертої статті 368 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року), – 930 [934], або 19,7 % [20,1 %] від розглянутих.

На 3,3 % менше постановлено ухвал **про відмову у відкритті касаційного провадження** – 1 272 [1 315], або 26,9 % [28,3 %] від кількості розглянутих (майже кожне четверте з розглянутих процесуальних звернень). Із них 67,7 % [66,9 %] становили ухвали з *МОТИВОВАНИМИ ВІДМОВАМИ* у відкритті касаційного провадження – 803 [844].

Майже кожне сьоме процесуальне звернення (від кількості тих, що перебували на розгляді) **залишено без руху** і встановлено необхідний строк для усунення недоліків – 1 430 [1 523], що на 6,1 % менше.

Відкрито касаційне провадження у 1 520 [1 484] касаційних скаргах і заявах про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами (на 2,4 % більше), або 15,9 % [13,6 %] від кількості касаційних скарг, заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, що перебували на розгляді.

На 8,6 % більше **розглянуто по суті** процесуальних звернень і кримінальних проваджень – 2 462 [2 266], або 52,1 % [48,7 %] від загальної кількості розглянутих упродовж першого півріччя 2020 року.

Із них за касаційними скаргами на судові рішення **розглянуто по суті та здійснено перегляд рішень суду першої або апеляційної інстанції** у 1 432 [1 716] кримінальних провадженнях (справах), що на 16,6 % менше.

Закрито касаційне провадження відповідно до положень статті 432 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) у 66 [139] касаційних скаргах (на 52,5 % менше).

Протягом першого півріччя 2020 року за результатами розгляду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ) суддями ККС ВС ухвалено **9 554** [9 754] судових рішень.

Показник **середньої кількості розглянутих процесуальних звернень і кримінальних проваджень** у розрахунку на одного суддю ККС ВС у першому півріччі 2020 року становив **131** [166].

Станом на 30 червня 2020 року **нерозглянутими** залишилися **44,8 %** [48,8 %] процесуальних звернень і кримінальних проваджень (із урахуванням касаційних скарг, провадження в яких відкрито, але розгляд на кінець року не здійснено; залишених без руху процесуальних звернень, які подано без додержання передбачених статтею 427 КПК вимог та в яких встановлено необхідний строк для усунення недоліків тощо).

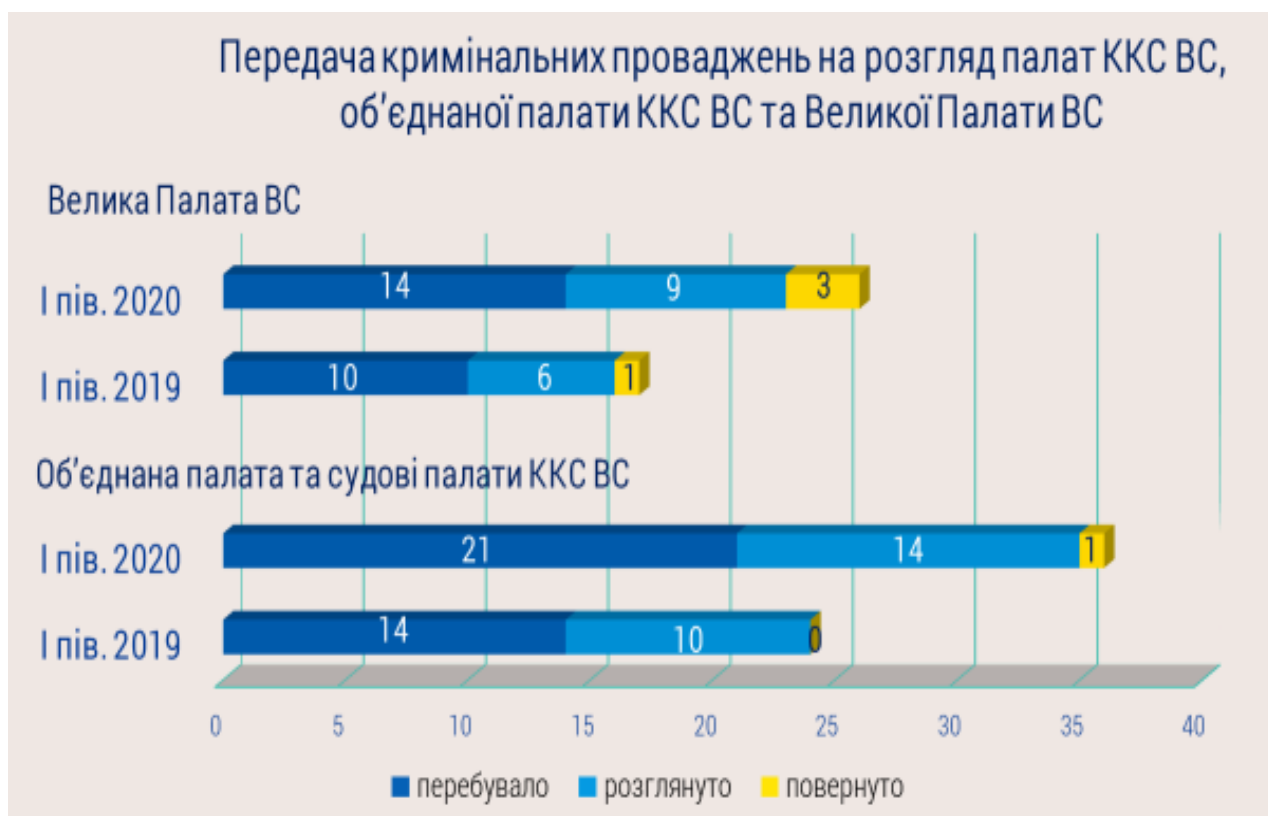
4. ПЕРЕДАЧА КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ НА РОЗГЛЯД ПАЛАТИ, ОБ'ЄДНАНОЇ ПАЛАТИ АБО ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Відповідно до статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом. Так, для забезпечення єдності судової практики у визначених КПК випадках кримінальне провадження у касаційному порядку розглядається судовою палатою ККС ВС, об'єднаною палатою ККС ВС або Великою Палатою Верховного Суду.

У першому півріччі 2020 року у порядку частини першої статті 434¹ КПК на розгляд **Першої та Другої судових палат ККС ВС** передано усього **2** кримінальних провадження. Усього на розгляді цих палат перебувало **5** кримінальних провадження. Із них по суті розглянуто **3** кримінальних провадження.

На розгляд **об'єднаної палати ККС ВС** у порядку частини другої статті 434¹ КПК передано **8** кримінальних проваджень. Усього на розгляді об'єднаної палати перебувало **16** кримінальних проваджень. Із них розглянуто **11** кримінальних проваджень (**68,8 %**); **1** кримінальне провадження повернуто об'єднаною палатою ККС ВС на розгляд колегії суддів для прийняття рішення по суті.

На розгляд **Великої Палати Верховного Суду** у порядку статті 434¹ КПК передано **5** кримінальних проваджень та **8** заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами. Усього на розгляді перебувало **14** кримінальних проваджень та заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами, переданих ККС ВС. Великою Палатою Верховного Суду розглянуто по суті **1** кримінальне провадження та **8** заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами; повернуто на розгляд колегій суддів ККС ВС – **3** кримінальні провадження.

5. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ)

У першому півріччі 2020 року за касаційними скаргами на судові рішення на **16,6 %** менше **розглянуто по суті** кримінальних проваджень (справ) – **1 432** [1 716] стосовно **1 621** [1 936] осіб, що також менше на **16,3 %**.

Закрито касаційне провадження у **66** [139] касаційних скаргах відповідно до положень статті 432 КПК (менше на **52,5 %**).

Статтею 435 КПК передбачено право суду касаційної інстанції ухвалити судові рішення за результатами **письмового провадження**, якщо всі учасники процесу заявили клопотання про здійснення провадження за їх відсутності. Упродовж першого півріччя 2020 року касаційний перегляд рішень місцевих та апеляційних загальних судів було здійснено в усному провадженні за участю сторін кримінального провадження та інших учасників судового провадження. Клопотань від учасників судового провадження про здійснення провадження за їх відсутності не надходило.

За результатами касаційного розгляду у задоволенні скарги відмовлено та судові рішення **залишено без зміни** у **867** [882] кримінальних провадженнях (на **1,7 %** менше) стосовно **970** [951] осіб. Їх частка від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку (без урахування тих, касаційне провадження в яких закрито), становила **60,5 %** [51,4 %].

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення **скасовано** у **460** [588] кримінальних провадженнях (менше на **21,8 %**) стосовно **532** [704] осіб, або **32,1 %** [34,3 %] від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку.

За результатами розгляду касаційних скарг найбільший відсоток осіб, стосовно яких скасовано судові рішення, зафіксовано в судах областей: *Закарпатської* – 75 % (скасовано 12 судових рішень із 16 переглянутих у касаційному порядку), *Одеської* – 50,8 % (31 із 61), *Рівненської* – 48,6 % (17 із 35), *Чернівецької* – 48 % (24 із 50), *Харківської* – 46,7 % (42 із 90); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: *Тернопільської* – 12,9 % (4 із 31) та *Херсонської* – 17,6 % (9 із 51).

Із них судові рішення скасовано із закриттям кримінального провадження у 13 [5] провадженнях стосовно 16 [5] осіб, або 2,8 % [0,9 %] від загальної кількості скасованих у касаційному порядку судових рішень. Із них через відсутність в діянні складу кримінального правопорушення скасовано судові рішення із закриттям кримінального провадження стосовно 4 осіб (25 %).

Судове рішення скасовано із призначенням нового розгляду у 447 [583] кримінальних провадженнях стосовно 516 [699] осіб, або 97,2 % [99,1 %] від загальної кількості скасованих у касаційному порядку судових рішень), у тому числі із призначенням нового розгляду у суді першої інстанції – у 38 [49] кримінальних провадженнях стосовно 41 [96] особи, у суді апеляційної інстанції – у 409 [534] кримінальних провадженнях стосовно 475 [603] осіб.

Судове рішення змінено у 105 [246] кримінальних провадженнях, що на 57,3 % менше, стосовно 119 [281] осіб, або 7,3 % [14,3 %] від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку.

Найбільший відсоток осіб, стосовно яких змінено судові рішення, зафіксовано в судах областей: *Вінницької* – 15,7 % (змінено 11 судових рішень із 70 переглянутих у касаційному порядку), *Донецької* – 14,8 % (13 із 88), *Херсонської* – 13,7 % (7 із 51), *Дніпропетровської* – 13,4 % (17 із 127), *Кіровоградської* – 12,1 % (4 із 33), *Луганської* – 11,1 % (3 із 27); найменший відсоток таких осіб спостерігався в судах областей: *Волинської* – 1,8 % (1 із 55), *Запорізької* – 3,3 % (3 із 90), *Чернігівської* – 3,7 % (3 із 81). У судах *Рівненської*, *Тернопільської* та *Чернівецької* областей судові рішення за результатами касаційного розгляду не змінювалися.

Отже, за результатами розгляду касаційних скарг упродовж першого півріччя 2020 року найбільший відсоток осіб, стосовно яких судові рішення скасовано та змінено, зафіксовано в судах областей: *Закарпатської* – 81,3 % (скасовано та змінено усього 13 судових рішень із 16 переглянутих у касаційному порядку), *Вінницької* – 58,6 % (41 із 70), *Одеської* – 55,7 % (34 із 61), *Харківської* – 53,3 % (48 із 90), *Кіровоградської* – 51,5 % (17 із 33); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: *Тернопільської* – 12,9 % (4 із 31) та *Запорізької* – 28,9 % (26 із 90).

⁶ Від кількості осіб, стосовно яких переглянуто судові рішення кожного окремого регіону.

Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях у першому півріччі 2020 року (за кількістю осіб)

№ з/п	Найменування областей (регіонів)	Кількість судових рішень, переглянутих у касаційному порядку	Кількість осіб, щодо яких судові рішення:					
			скасовано		змінено		скасовано та змінено РАЗОМ	
			абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *
А	Б	1	2	3	4	5	6	7
1	АР Крим	–	–	–	–	–	–	–
2	Вінницька	70	30	42,9	11	15,7	41	58,6
3	Волинська	55	22	40,0	1	1,8	23	41,8
4	Дніпропетровська	127	30	23,6	17	13,4	47	37,0
5	Донецька	88	21	23,9	13	14,8	34	38,6
6	Житомирська	47	11	23,4	4	8,5	15	31,9
7	Закарпатська	16	12	75,0	1	6,3	13	81,3
8	Запорізька	90	23	25,6	3	3,3	26	28,9
9	Івано-Франківська	34	9	26,5	2	5,9	11	32,4
10	Київська та м. Київ	257	86	33,5	17	6,6	103	40,1
11	Кіровоградська	33	13	39,4	4	12,1	17	51,5
12	Луганська	27	7	25,9	3	11,1	10	37,0
13	Львівська	77	27	35,1	6	7,8	33	42,9
14	Миколаївська	76	26	34,2	6	7,9	32	42,1
15	Одеська	61	31	50,8	3	4,9	34	55,7
16	Полтавська	50	12	24,0	3	6,0	15	30,0
17	Рівненська	35	17	48,6	0	–	17	48,6
18	Сумська	44	13	29,5	3	6,8	16	36,4
19	Тернопільська	31	4	12,9	0	–	4	12,9
20	Харківська	90	42	46,7	6	6,7	48	53,3
21	Херсонська	51	9	17,6	7	13,7	16	31,4
22	Хмельницька	44	16	36,4	3	6,8	19	43,2
23	Черкаська	52	15	28,8	3	5,8	18	34,6
24	Чернівецька	50	24	48,0	0	–	24	48,0
25	Чернігівська	81	32	39,5	3	3,7	35	43,2
26	м. Севастополь	–	–	–	–	–	–	–
27	УСЬОГО	1 621	532	32,8	119	7,3	651	40,2

* Питома вага від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку, %

6. ПІДСТАВИ СКАСУВАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ

Найчастіше підставою для скасування судових рішень у касаційному порядку були **істотні порушення вимог кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК)**. У першому півріччі 2020 року саме через вказану підставу скасовано судові рішення стосовно **426** осіб. Їх частка у загальній кількості осіб, щодо яких судові рішення скасовано у касаційному порядку, становила **80,1 %**.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з істотними порушеннями вимог кримінального процесуального закону (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Тернопільської* – 100 % (4 із 4 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Рівненської* – 94,1 % (16 із 17), *Сумської* – 92,3 % (12 із 13), *Полтавської* – 91,7 % (11 із 12), *Херсонської* – 88,9 % (8 із 9), *Хмельницької* – 87,5 % (14 із 16), *Одеської* – 87,1 % (27 із 31), *Черкаської* – 86,7 % (13 із 15), *Волинської* – 86,4 % (19 із 22); найменший відсоток спостерігався в судах областей: *Львівської* – 63 % (17 із 27) та *Запорізької* – 69,6 % (16 із 23).

У першому півріччі 2020 року кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку скасовано судові рішення через **неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК)** становила **66**, або **12,4 %** серед загальної кількості тих осіб, щодо яких скасовано судові рішення.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з неправильним застосуванням закону України про кримінальну відповідальність (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Житомирської* – 27,3 % (3 із 11 скасованих судових

рішень у касаційному порядку), *Львівської* – 25,9 % (7 із 27), *Дніпропетровської* – 23,3 % (7 із 30), *Кіровоградської* – 23,1 % (3 із 13), *Запорізької* – 21,7 % (5 із 23), *Вінницької* – 20 % (6 із 30), *Херсонської* – 14,3 % (6 із 42); найменший відсоток спостерігався в судах *Волинської області* – 4,5 % (1 із 22). Із цієї підстави не було жодного скасованого у касаційному порядку рішення, ухваленого судами *Івано-Франківської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Хмельницької та Черкаської областей*.

У зв'язку з невідповідністю призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (ст. 414 КПК) за результатами касаційного перегляду судові рішення скасовано стосовно **15 осіб**, або **2,8 %** серед загальної кількості тих, щодо яких скасовано судові рішення.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з невідповідністю призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (за кількістю осіб) відмічався в судах *Івано-Франківської області* – 22,2 % (2 із 9 скасованих судових рішень у касаційному порядку); найменший відсоток спостерігався в судах областей: *Вінницької* – 3,3 % (1 із 30), *Львівської* – 3,7 % (1 із 27). Із цієї підстави не було жодного скасованого у касаційному порядку рішення, ухваленого судами *Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Херсонської та Чернігівської областей*.

Підстави скасування у касаційному порядку судових рішень у кримінальних провадженнях у першому півріччі 2020 року (за кількістю осіб)

№ з/п	Найменування областей (регіонів)	Кількість судових рішень, які скасовано у касаційному порядку	Кількість осіб, щодо яких судові рішення скасовано з підстави:						
			істотне порушення вимог кримінального процесуального закону		неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність		невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі засудженого		
			абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	
1	АР Крим	–	–	–	–	–	–	–	–
2	Вінницька	30	21	70,0	6	20,0	1	3,3	
3	Волинська	22	19	86,4	1	4,5	1	4,5	
4	Дніпропетровська	30	21	70,0	7	23,3	0	–	
5	Донецька	21	16	76,2	4	19,0	0	–	
6	Житомирська	11	8	72,7	3	27,3	0	–	

7	Закарпатська	12	10	83,3	1	8,3	0	–
8	Запорізька	23	16	69,6	5	21,7	0	–
9	Івано-Франківська	9	7	77,8	0	0,0	2	22,2
10	Київська та м. Київ	86	70	81,4	9	10,5	5	5,8
11	Кіровоградська	13	10	76,9	3	23,1	0	–
12	Луганська	7	6	85,7	1	14,3	0	–
13	Львівська	27	17	63,0	7	25,9	1	3,7
14	Миколаївська	26	20	76,9	5	19,2	0	–
15	Одеська	31	27	87,1	3	9,7	0	–
16	Полтавська	12	11	91,7	1	8,3	0	–
17	Рівненська	17	16	94,1	0	–	0	–
18	Сумська	13	12	92,3	0	–	0	–
19	Тернопільська	4	4	100,0	0	–	0	–
20	Харківська	42	34	81,0	4	9,5	2	4,8
21	Херсонська	9	8	88,9	1	11,1	0	–
22	Хмельницька	16	14	87,5	0	–	1	6,3
23	Черкаська	15	13	86,7	0	–	1	6,7
24	Чернівецька	24	19	79,2	2	8,3	1	4,2
25	Чернігівська	32	27	84,4	3	9,4	0	–
26	м. Севастополь	–	–	–	–	–	–	–
27	УСЬОГО	532	426	80,1	66	12,4	15	2,8

* Питома вага від загальної кількості скасованих у касаційному порядку судових рішень, %

7. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ) ЗА РОЗДІЛАМИ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ (ЗА КІЛЬКІСТЮ ОСІБ)

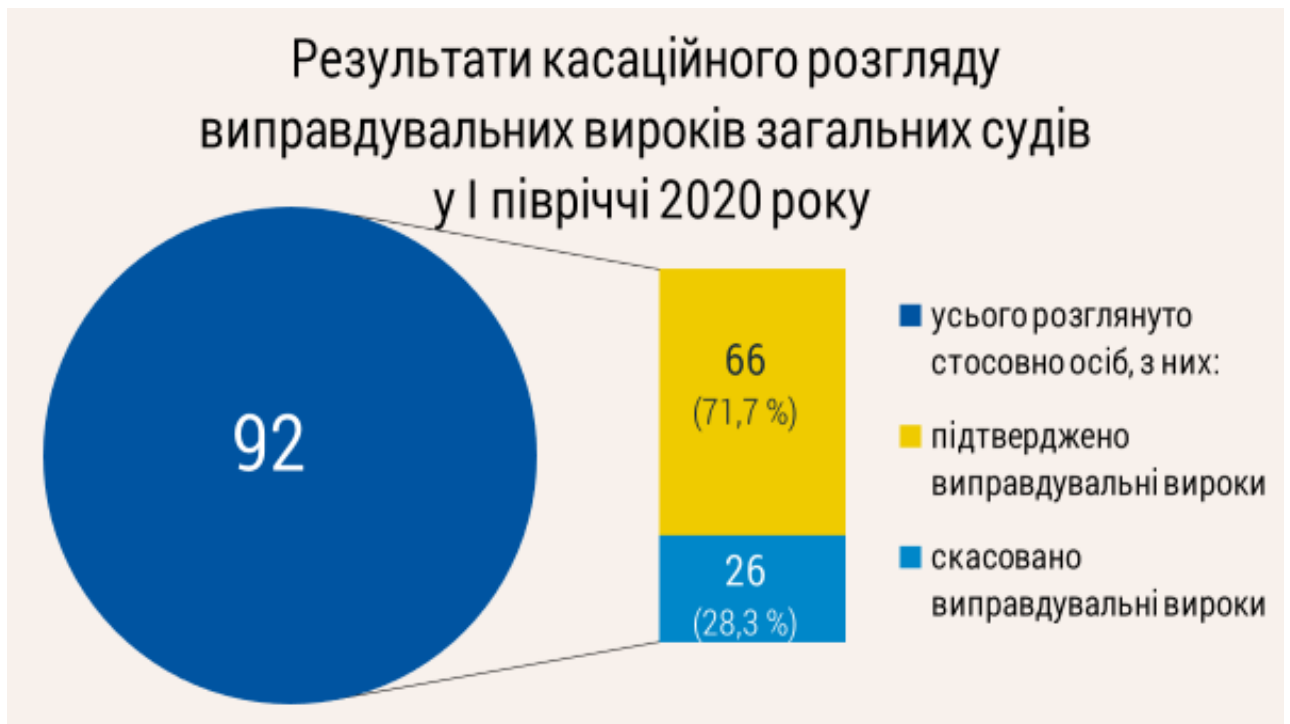
№ з/п	Розділи Кримінального кодексу України	Статті КК України	Кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення		Відсоток, % від загальної кількості осіб стосовно яких переглянуто судові рішення	
			перше півріччя		перше півріччя	
			2019	2020	2019	2020
1	ЗАГАЛОМ ОСІБ, ІЗ НИХ ЗА ЗЛОЧИНИ:		1 936	1 621	x	x
2	проти основ національної безпеки України	(109–114 ¹)	7	10	0,4	0,6
3	проти життя та здоров'я особи	(115–145)	384	322	19,8	19,9
4	проти волі, честі та гідності особи	(146–151)	11	5	0,6	0,3
5	проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	(152–156)	27	20	1,4	1,2
6	проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	(157–184)	14	16	0,7	3,8
7	проти власності	(185–198)	654	530	33,8	32,7
8	у сфері господарської діяльності	(199–233)	18	26	0,9	1,6
9	проти довкілля	(236–254)	5	6	0,3	0,4
10	проти громадської безпеки	(255–270 ¹)	38	38	2,0	2,3
11	проти безпеки виробництва	(271–275)	7	2	0,4	0,1
12	проти безпеки руху та експлуатації транспорту	(276–292)	220	169	11,4	10,4

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у першому півріччі 2020 року

13	проти громадського порядку та моральності	(293–304)	36	41	1,9	2,5
14	у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення	(305–327)	182	119	9,4	7,3
15	у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	(328–337)	3	2	0,2	0,1
16	проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян	(338–360)	32	38	1,7	2,3
17	у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	(361–363 ¹)	3	3	0,2	0,2
18	у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	(364–370)	130	126	6,7	7,8
19	проти правосуддя	(371–400 ¹)	20	21	1,0	1,3
20	проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)	(402–435)	11	2	0,6	0,1
21	проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	(436–447)	0	0	–	–
22	за Кримінальним кодексом України 1960 року	–	0	2	–	+
23	касаційні скарги на ухвали апеляційних судів про відмову у відкритті апеляційного провадження, на відмову у поновленні строку на апеляційне оскарження та ін.	–	134	123	6,9	7,6

Протягом першого півріччя 2020 року у касаційному порядку переглянуто судові рішення у кримінальних провадженнях **про корупційні кримінальні правопорушення** стосовно **165 [113]** осіб, або **10,2 % [5,8 %]** від загальної кількості осіб, щодо яких переглянуто судові рішення. Судове рішення *залишено без зміни* щодо **94 [55]** осіб, або **57 % [48,7 %]** від кількості осіб, судові рішення стосовно яких у справах зазначеної категорії переглянуто у касаційному порядку. Касаційну скаргу задоволено та судове рішення *скасовано* щодо **65 [50]** осіб, або **39,4 % [44,2 %]**. У тому числі *із призначенням нового розгляду у суді апеляційної інстанції* стосовно **60 [39]** осіб, *у суді першої інстанції* – щодо **5 [11]** осіб. *Змінено* судове рішення щодо **6 [8]** осіб, або **3,6 % [7,1 %]**.

У касаційному порядку перевірено ухвалені загальними судами **виправдувальні вироки** у кримінальних провадженнях (справах) стосовно **92 [127]** осіб. За результатами касаційного розгляду виправдувальні вироки залишено без зміни стосовно **66 [73]** осіб, або **71,7 % [57,5 %]** від переглянутих. Стосовно **26 [54]** осіб виправдувальні вироки скасовано із призначенням нового розгляду, що становило **28,3 % [42,5 %]** від переглянутих виправдувальних вироків.

За результатами касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах) звільнено з-під варті 16 [40] осіб.

Упродовж першого півріччя 2020 року у касаційному порядку перевірено судові рішення щодо 25 [13] неповнолітніх осіб, що на 92,3 % більше, ніж у попередньому році. Із них судові рішення скасовано стосовно 5 [6] підлітків, або 20 % [46,2 %] від кількості переглянутих, із направленням справи на новий апеляційний розгляд. Змінено судові рішення стосовно 2 [1] неповнолітніх осіб. Судові рішення загальних судів залишено без зміни стосовно 18 [6] неповнолітніх осіб, або 72 % [46,2 %].

Стосовно 13 [7] осіб перевірено судові рішення, ухвалені у кримінальних провадженнях (справах) про вчинення злочинів у складі організованих груп та злочинних організацій, що на 85,7 % більше. Скасовано судові рішення щодо 10 [6] осіб, або 76,9 % [85,7 %] від кількості переглянутих судових рішень цієї категорії; у тому числі з направленням справи на новий судовий розгляд – стосовно 1 [0] особи; на новий апеляційний розгляд – щодо 9 [6] осіб. Судові рішення загальних судів залишено без зміни стосовно 3 [1] осіб, або 23,1 % [14,3 %].

Кількість засуджених за вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, щодо яких судові рішення було переглянуто у касаційному порядку, становила 938 [1 188] осіб (майже кожна друга особа); їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення, – 57,9 % [61,4 %]; із них 299 [347] осіб було засуджено за вчинення особливо тяжких злочинів (кожний п'ятий).

На **52,1 %** менше у касаційному порядку перевірено вироки у кримінальних провадженнях (справах) стосовно осіб, **засуджених до довічного позбавлення волі** за умисне вбивство за обтяжуючих обставин, – **11 [23]** осіб. Стосовно **8 [14]** осіб вирок залишено без зміни, або **72,7 % [60,9 %]**. Вирок скасовано щодо **3 [4]** осіб, або **27,3 % [17,4 %]**.

У першому півріччі 2020 року на розгляді ККС ВС перебувало **59 [67]** заяв про перегляд судових рішень за **нововиявленими або виключними обставинами**. За результатами їх розгляду було повернуто або постановлено ухвалу про відмову у відкритті кримінального провадження за **39 [46]** заявами (**66,1 % [68,7 %]** від кількості тих, що перебували на розгляді). На розгляд Великої Палати Верховного Суду передано **8** заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами.

Стежте за нами онлайн

fb.com/supremecourt.ua

t.me/supremecourtua